

la memòria

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

Els 11 de setembre del segle XX

D'ençà de 1714 fins avui, la data de l'11 de setembre s'ha commemorat a Girona de molt diverses maneres, segons ho han aconsellat o permès les circumstàncies. La premsa local, oficial o lliure, de dretes o d'esquerres, se n'ha fet ressò a la mesura dels seus interessos i de les possibilitats de cada moment. L'evolució política del país queda reflectida, a escala gironina, en aquesta breu antologia de textos periodístics del segle XX.

>> *Salvador Sunyer a la plaça de Catalunya de Girona, l'11 de setembre de 1977.*

S. MARTÍ - AERIU NJA

1907

«En sufragio de los mártires»

«Ayer con motivo de ser el aniversario del 11 de septiembre de 1714 se rezó una misa en sufragio de los mártires de las libertades catalanas en la iglesia de Ntra. Sra. del Carmen, y ondeó la bandera catalana en los locales de las asociaciones catalanistas».

Diario de Gerona, Girona, 12.9.1907

1910

«Con extraordinaria concurrencia»

«Con extraordinaria concurrencia, entre la que figuraban los más caracterizados elementos catalanistas de esta ciudad, celebróse el domingo pasado en la iglesia del Mercadal, la "Misa conmemorativa del 11 de Setiembre de 1714". Presidían el duelo los concejales señores Fabrellas, Puigvert

y Cruañas; los señores Félix Sola de la Junta de "Centre Catalanista"; Geli, de la "Agrupació Católica Nacionalista"; Figueras Rexach, paborde de la Confraría de Sant Jordi; Sola, Figueras y Bosacoma, de la comisión organizadora y representantes de otras entidades de la capital. Durante la misa se rezó la "Visita espiritual á la Mare de Déu de Montserrat" con acompañamiento de órgano».

Diario de Gerona, Girona, 13.9.1910

1914

«Moriren per la pàtria»

«Encomaneu a Déu els martres de Catalunya que moriren per la Pàtria l'11 de setembre de 1714. La JCR convida a tots els aimants de Catalunya a la missa amb ofertori, que se celebrarà el vinent dilluns en l'església de Sant Pere de Galligants a les 11 del matí».

Diario de Gerona, Girona, 10.9.1914

1930

«Com si fos un delicte»

«Durant sis anys la commemoració de l'11 de setembre ha estat interdicta, com si fos un delicte. És una data que viurà eternalment en el cor dels catalans; és una flama que té vida pròpia; és un record que té arrels profundes. Totes les interdiccions són cosa vana, quan l'esperit vol les coses internament, quan el cor les estima. És una commemoració de llibertat perquè commemora la pèrdua d'una llibertat».

Diario de Gerona, Girona, 11.9.1930

1934

«Aquesta vegada no caurem»

«L'enemic de tota la vida no es dóna per vençut. S'apresta novament a l'ofensiva. Caldrà plantar-li cara com saberen fer-ho els nostres predecessors la gesta dels quals commemorem

>> Portada del número 439 de Presència de l'11 de setembre de 1976.

En els textos commemoratius de la data històrica, **la premsa gironina** reflecteix, a escala reduïda, l'evolució política del país

demà. Però, aquesta vegada no caurem. I acabarem amb tota la xurma reaccionària i centralista que novament escup contra nostres llibertats la seva bava repugnant i infecta».

L'Autonomista, Girona, 10.9.1934

1969

«Heroicamente dieron la vida»

«Hoy, a las once de la mañana, en la iglesia de San Pedro de Galligans, se celebrará una misa en sufragio de los que heroicamente dieron la vida por la Patria el 11 de septiembre de 1714».

Los Sitios, Girona, 11.9.1969

1976

«Un alè enmig del combat»

«La Diada Nacional de Catalunya no és una festa. Almenys encara. En tot cas, un alè enmig del combat. L'oportunitat de fer memòria dels qui han caigut, de fer present arreu del país i als més diversos nivells de la població el testimoni de la llarga resistència del nostre poble a perdre la seva identitat col·lectiva. I no ens resignem pas a haver de commemorar sempre més les dates del nostre inacabable combat. Perquè no hem tingut mai vocació de màrtirs. Ben al contrari, volem poder celebrar, aviat i en pau, la Diada que commemori l'assoliment de la nostra plenitud col·lectiva. I sabem que això passa avui per la restauració dels principis configurats a l'Estatut d'Autonomia i de les institucions de la Generalitat de Catalunya».

Presència, Girona, 11.9.1976

1977

«La raó de tot un poble»

«Mireu-los: tenen cara i ulls, noms i cognoms coneguts i familiars. Els trobem cada dia "al tros, a l'oficina, a la bastida, al taller". Són els gironins congregats per tal de celebrar la Diada de l'Onze de Setembre a la plaça de Catalunya, el cor de la ciutat. La història continguda durant tants anys es va tornar a fer vida, el diumenge a la tarda, sobre aquests milers de caps. El senador Sunyer ho va dir: "Vosaltres sou el poder, sou la força, sou la pau; sou l'avui i sou el demà". Després del llarg silenci de quaranta anys, els gironins esclataren en un crit únic: el crit dels vells records que tornaven i de les noves il·lusions que ningú ho havia pogut matar. Va ser un crit poderós, i tenia la força i la raó de tot un poble: el poble sobirà».

Presència, Girona, 17.9.1977

>> **Jaume Sobrequès a la rambla de la Llibertat de Girona, l'11 de setembre de 1978.**

1978

«Reivindicació dels nostres drets»

«El primer 11 de setembre gironí després de la mort del Dictador fou a la Devesa. El segon, a la plaça de Catalunya. El tercer, enguany, a la rambla de la Llibertat, el dia 10 al vespre, gairebé al peu del monument a Carles Rahola. Ramon Torramadé hi llegí el Manifest de la Comissió Organitzadora, integrada per tots els partits i organitzacions sindicals. Hi hagué una ofrena de roses al monument, una audició de sardanes i una petita manifestació propiciada per alguns grups extraparlamentaris. Abans, el senador Jaume Sobrequès havia adreçat a la nombrosa concurrència les paraules que reproduïm en aquestes pàgines: "...el sentit de la Diada d'aquest any 78 ha de continuar essent de reivindicació dels nostres drets nacionals, de compromís de cadascú i de totes les organitzacions polítiques i ciutadanes; de continuar treballant fins a aconseguir la plenitud institucional de la nació catalana"».

Presència, Girona, 9.1978

S. MARTÍ - ARXIU NJA